

బద్నాం

యాధ్ధిరి ఊరోడు. గాడు ఊలైనే సద్వ్యకుండు. గని గానికి పట్నంల కొల్వ దొర్కింది. కొల్వ దొర్కిన యాడాదికి గానికి పెండ్లయ్యింది. పెండ్లయిన రొండేండ్లకు గానికి ఒక పోరగాడు బుట్టిండు. పోరగాడు బుట్టిన మూడేండ్లకు గానికి ఒక బిడ్డ బుట్టింది. గిప్పుడు గాని పోర గానికి తొమ్మిదేండ్లు. పొల్లకు ఆరేండ్లు. పోరగాని పేరు సురేశ్. పొల్ల పేరు కావ్య. యాధ్ధిరి పిల్లలు పట్నంలనే బుట్టిండు. పట్నంలనే బెర్గిండు. గాల్లు ఎప్పటి నందో ఊరికి దీస్కబొమ్మని యాధ్ధిరిని ఒక్క తీర్గ అడ్డుతున్నారు.

ఎండ కాల మొచ్చింది.
“నాయనా! మా బడికి తాతీల్ ఇచ్చిండ్రే” అని సురేశ్, యాధ్ధిరితోని అన్నడు.

“బడికి తాతీల్ ఇస్తే ఏందిరా?” అని యాధ్ధిరి అన్నడు.

“మా బడికి తాతీల్ ఇస్తే ఊరికి తోల్కపోతనని జెప్పినవు గదా” అని కావ్య అన్నది.

“పిల్లలు ఒక్క తీర్గ అడ్డుతుంటే సప్పుడు జెయ్యవేంది?” అని యాధ్ధిరి పెండ్లాం అన్నది.

“బడికి తాతీల్ ఇచ్చిండు. గని నా ఆపీసుకు తాతీల్లు లెవ్వు గదా” అని యాధ్ధిరి అన్నడు.

“తాతీల్లు లేకుంటే తాతీల్ దీస్కోరాదు” అని గాయిన పెండ్లాం అన్నది.

“తీస్కుంట తియ్యి” అని యాధ్ధిరి అన్నడు.

గాయన గట్ల అనంగనే -

“మా నాయన మంచోడు” అనుకుంట యాధ్ధిరి పిల్లలు చెంగడ బింగడ ఎగిరిండు.

“ఆపీసుకు బోయి తాతీల్ దీస్కోని వొస్త. నేనొచ్చే తల్కె మీరందరు తయ్యారుగుండుండ్రే” అని యాధ్ధిరి అన్నడు.

యాధ్ధిరి ఆపీసుకు బోయి తాతీల్ దీస్కోని ఇంటికి వొచ్చిండు. అందరు గల్పి బస్డిపోకు బోయిండు. యాదిగిరి గుట్టుకు బోయేటి బస్ల గూసున్నారు. కండక్టరు దగ్గరికి వొచ్చినంక-

“రాయిగిరికి రెండు ఫుల్. రెండు హాఫ్ టికిట్లు ఇయ్యండ్రే” అని యాధ్ధిరి అన్నడు.

బస్సు బోస్థిరి కాడ్లి రాంగనే యాధ్ధిరి పిల్లలు బస్సుల కెల్లి బోస్థిరి ఖిల్లను జూసిండు.

“నాయనా గా గుట్ట సూడే కూసున్న ఏన్ల తీర్గ ఉన్నది” అని అన్నరు.

“గుట్ట అంటే మస్తు రొతులతోని ఉంటది. గని గీ గుట్ట ఒక్కటే నల్ల రొతుతోని ఉన్నది” అని యాధ్ధిరి అన్నడు.

నాలుగ్గొట్టంగ రాయిగిరిల బస్సు ఆగింది. యాధ్ధిరి పెండ్లాం పిల్లల తోని బస్సు దిగిండు. రాయిగిరిల తొవ్వ పక్కవంటే సర్కార్ బడి ఉన్నది. గా బడి ఎన్క యాధ్ధిరి నాయన ఇల్లు ఉన్నది. ఇంటి ముంగట అర్గులు గూడ ఉన్నయి. గా అర్గు మీద గూసోని యాధ్ధిరి నాయన పోశయ్య సుట్ట దాగుతున్నడు. కొడుకు, కోడలు, మన్మడు, మన్మరాలును సూడంగనే గాయిన మొకం చమ్మాయించింది.

“నాయనా బాగున్నవా?” అని యాధ్ధిరి అడిగిండు.

“బాగున్నరా” అని పోశయ్య అన్నడు.

అందరు ఇంట్లకు బోయిండు. తానం జేసిండు. గింత దిన్నరు. తిన్నంక ఇంటి ముంగట ఉన్న యాపచెట్టు కింద మంచం ఏస్కోని పోశయ్య గూసున్నడు. గాయిన తాన్కి బోయి-

“తాతా! మా కొక కత జెప్పవా” అని యాధ్ధిరి పిల్లలు అడిగిండు.

“చెప్త. ఇనుండ్రే. ఒక ఊల్లె ఇస్తారి అనే టాయిన ఉన్నడు. గాయినకు

మస్తు పొలాలున్నయి. పట్నంల రెండు కార్కానలున్నయి. నాలుగంత్రాల బంగ్లలు నాలుగ్లన్నయి. గవ్విటి మీద గాయినకు మస్తు ఆమ్మాని వొచ్చేడ్డి. పని ఏం లేకుండే బట్కె గాయిన మారాజు లెక్క ఉండేటోడు. గాయినకు రాజకీయాల్ల దిగాలనిపిచ్చింది. ఒక రాజకీయ పార్టీల గాయిన షరీకయ్యండు. ఎలచ్చున్లు రాంగనే గాయిన ఎమ్మెలై టికిట్ గురించి ఒక్క తీర్గ కోపిస్ జేసిండు. గాయినకు టికిట్ దొర్కింది. టికిట్ దొర్కక ముందే గాయిన ప్రచారం జేస్కున్నడు. ప్రచారం జేస్కుంట ఇల్లిల్లు దిరిగిండు. ఇల్లిల్లు దిరుక్కుంట రూపాలు బంచిండు. తాగు బోతులకు సార దాపిచ్చిండు. ఎలచ్చున్ల గెల్పిండు. ఎమ్మెలై అయ్యండు. ఎమ్మెలై అయినంక గాయిన జెనంను యాదిమర్పిండు. ఒక్క పారి గూడ గాయిన జెనం తాన్కి బోలేదు. ఎవ్వలన్న పని మీద గాయిన తాన్కి వొస్తే గాల్ల తాన రూపాలు దీస్కోని పని జేసేటోడు. పనికి బువ్వ పద్కం కింద మంజూరయిన బియ్యం బస్తలను గాయిన అమ్ముకునేటోడు. ఏమన్న గుత్తపనులుంటే గాయిన బామ్మర్దికే ఇప్పిచ్చుకునేటోడు.

తెలిదేవర భానుమూర్తి

ఇదేండ్లు నిండినయి. ఇస్తారికి ఎమ్మెలై కుర్పి ఇడ్వ బుద్దిగాలేదు. ఇడ్వ బుద్ది గాకున్నా ఇడ్వక తప్పలేదు. మల్ల ఎలచ్చున్లు వొచ్చినయి. గీపారి గాయినకు ఎమ్మెలై టికిట్ రాదని అందరు అనుకున్నారు. గని గాయినకు ఎమ్మెలై టికిట్ వొచ్చింది. మల్ల గాయిన ఎలచ్చున్ల ప్రచారం జెయ్యబట్టిండు. గుడిసెలల్లకు బోబట్టిండు. కూలోల్లతోని గల్పి గట్ట దాగ బట్టిండు. గాల్ల పోరగాల్ల ముక్కు సీమిడి దుడ్వబట్టిండు. చెట్టు కింద పండ బట్టిండు. గుడిసె హోటల్ల నాస్త జెయ్యబట్టిండు. గుడికి బోయి పూజలు జెయ్యబట్టిండు. మసీదుకు బోయి నమాజ్ సద్వ బట్టిండు. చర్కికి బోయి 'ఆదియూ అంతమూయూ ఏసునాథుడే' అని పాటలు పాడబట్టిండు. ఎవ్వలు కండ్ల బడ్డా గాల్ల మంచిచెడ్డలు అర్పుకోబట్టిండు. వైస్కోల్ల కద్దుల తల్కాయ బెట్టి మీ ఓట్లు నాకే ఎయ్యాలె అని అడ్గ బట్టిండు. నన్ను గెలిపిస్తే మీ ఊల్లె దవకాన బెట్టిపిస్త. బడి గట్టిస్త అని జెప్పబట్టిండు. ఎలచ్చున్లు అయినయి. ఇస్తారి మల్ల ఎమ్మెలై అయ్యండు. గాయిన ఏం జెయ్యకున్నా మల్ల ఎమ్మెలై ఎట్ల అయ్యండు” అని పోశయ్య అడిగిండు.

“గీ పారి గూడ గాయిన ఇల్లిల్లు దిరుక్కుంట రూపాలు బంచిపెట్టి ఉంటడు. తాగుబోతులకు సార దాపిచ్చి ఉంటడు” అని సురేశ్ అన్నడు.
“గీ పారి ఇస్తారి జెనం తాన్కి గాయిన చెంచగాల్లను బంపిచ్చిండు. గాల్లు ఆపోజిసనోల్ల జెండలు బట్కోని ఇల్లిల్లు దిరిగిండు. ఇల్లిల్లు దిరుక్కుంట రూపాలు బంచిండు. తాగుబోతులకు సార దాపిచ్చిండు. దాంతోని ఆపోజిసనోల్లు బద్దాం అయ్యిండు. గీపారి రూపాలు బంచి నోల్లకు, సార దాపిచ్చినోల్లకు జెనం ఓట్లు ఎయ్యెడ్వనుకునే బట్కె ఇస్తారి గెల్పిండు” అని పోశయ్య జెప్పిండు.

ఎన్నిక (ధ)లు

“గీ పారి గూడ గాయిన ఇల్లిల్లు దిరుక్కుంట రూపాలు బంచిపెట్టి ఉంటడు. తాగుబోతులకు సార దాపిచ్చి ఉంటడు” అని సురేశ్ అన్నడు.
“గీ పారి ఇస్తారి జెనం తాన్కి గాయిన చెంచగాల్లను బంపిచ్చిండు. గాల్లు ఆపోజిసనోల్ల జెండలు బట్కోని ఇల్లిల్లు దిరిగిండు. ఇల్లిల్లు దిరుక్కుంట రూపాలు బంచిండు. తాగుబోతులకు సార దాపిచ్చిండు. దాంతోని ఆపోజిసనోల్లు బద్దాం అయ్యిండు. గీపారి రూపాలు బంచి నోల్లకు, సార దాపిచ్చినోల్లకు జెనం ఓట్లు ఎయ్యెడ్వనుకునే బట్కె ఇస్తారి గెల్పిండు” అని పోశయ్య జెప్పిండు.